

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

О.Б. Жильцов
2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКАДЕМІЧНИЙ РИСУНОК

Галузь знань 0202 «Мистецтво»

Напрямок підготовки 6.020207 «Дизайн»

Освітній рівень – перший (бакалаврський)

ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

2016–2017 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом.

Структура типова.

Заступник директора з науково – методичної та навчальної роботи А.О.Таранник

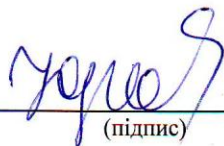
Робоча програма навчальної дисципліни «Академічний рисунок» для студентів за напрямом підготовки 6.020207 «Дизайн».

Розробник: Височина Тамара Анатоліївна, викладач кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв

Протокол від «11» січня 2017 року № 6

Завідувач кафедри
образотворчого мистецтва

(підпис)

Ю.В.Романенкова

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни	
1. Опис предмета навчальної дисципліни.....	8
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	8
III. Програма	
4 семестр	
Змістовний модуль 1. Вивчення закономірностей пропорційних співвідношень деталей черепа та деталей обличчя гіпсової голови людини.....	9
Змістовний модуль 2. Вивчення закономірностей розподілу світла і тіні, тону і тональних відношень при малюванні гіпсової голови людини.....	10
Змістовний модуль 3. Вивчення закономірностей моделювання деталей гіпсової голови людини при передачі індивідуальних властивостей гіпсової голови.....	10
IV. Навчально-методична карта студента	12
V. Плани практичних занять.....	13
VI. Завдання для самостійної роботи	17
Карта самостійної роботи студента	18
VII. Система поточного та підсумкового контролю	19
VIII. Методи навчання.....	21
IX. Методичне забезпечення курсу.....	21
X. матеріально-технічне забезпечення дисципліни	21
XI. Рекомендована література.....	22

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Академічний рисунок» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою образотворчого мистецтва на основі освітньої програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану денної форми навчання.

Програма визначає обсяги знань, вмінь та навичок, які повинен опанувати бакалавр, алгоритму засвоєння навчального матеріалу дисципліни «Академічний рисунок», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Мета курсу – професійна підготовка фахівця з високим рівнем художньої майстерності в зображенні голови людини.

Завданням вивчення навчальної дисципліни є набуття базових знань з дисципліни «Академічний рисунок». Ознайомлення з основними напрямками розвитку науки з дисципліни «Академічний рисунок» у вивченні методів і методики роботи зі студентами, формування цілісного бачення і уявлення, розвиток художнього смаку і навичок в роботі над творчими завданнями.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до профілю програми бакалавра образотворчого мистецтва формуються загальні та фахові компетентності.

Загальні компетентності: Світоглядна, громадська, комунікативна, інформаційна, науково-дослідницька, самоосвітня.

Фахові компетентності:

- здатність використовувати у практичній діяльності досвід світової та вітчизняної шкіл з образотворчого мистецтва, методів та авторських прийомів провідних художників;
- володіння навичками візуального сприйняття і створення композицій, відтворення їх на полотні (папір чи інша площина) для зображення задуманого.

Результати навчання: Знання, практичні навички та вміння.

Знання: різноманітних прийомів, методів роботи над творчими завданнями з використанням особливостей національних традицій школи образотворчого мистецтва.

Практичні навички і вміння: Уміння створювати атмосферу творчого підходу для роботи над завданням, використовуючи при цьому класичні зразки. Уміння аналізувати, визначати технічні прийоми виконання завдання та методичні прийоми наочного пояснення завдання.

Програмні результати навчання.

Готовність до фахової діяльності в галузі образотворчого мистецтва.

Здатність до науково-дослідницької діяльності у сфері мистецької діяльності.

Мисленнева активність, творчий підхід у вирішенні нестандартних завдань.

Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

Форма контролю: поточні оцінки за виконання практичних завдань.

Програма передбачає послідовне вивчення шляхом виконання різних завдань з природи, починаючи з простих вправ з рисунка гіпсової голови, площинної голови, закінчуючи студіюванням постановки гіпсової голови з класичного зразка. Вивчення природи в процесі виконання начерків з живої моделі має будуватись на невід'ємному зв'язку всіх елементів зображувальної мови: композиції, тонових, пластичних, просторових та світлотіньових співвідношень. Вся система навчання рисунка повинна сприяти розвитку образного і абстрактного мислення студентів, вихованню творчого професіонала.

Вказані в програмі навчально-практичні завдання необхідно розглядати як обов'язковий мінімум. Навчально-творчі завдання мають варіативний характер. Залежно від рівня підготовки студентів можна змінювати тематику завдань, а також визначати кількість годин на вивчення кожної теми. При цьому важливо зберігати дидактичні засади навчання. Практичні завдання

потрібно орієнтувати на розвиток творчих здібностей студентів у процесі цілеспрямованого засвоєння прийомів, способів зображення та художньої системи.

Основою викладання курсу є виконання академічних постановок з натури, та короткочасних начерків. Кожне наступне завдання ускладнюється по зростаючій за методом послідовного засвоєння закономірностей системи навчання.

Структура програми поєднує такі основні напрями діяльності:

- Практичну роботу /навчальні завдання, начерки, замальовки, та творчі роботи/.
- Навчально-творчу діяльність під час виконання самостійних робіт, а також під час проходження пленерної практики.
- Самостійну роботу студентів, створення творчої роботи.

Пріоритетним у навчанні рисунка є творчий підхід педагога, зумовлений художнім методом та методично обґрунтований. Викладання рисунка зобов'язує впроваджувати дидактичний принцип навчання, приділяти важливу увагу культурі навчання-пізнання й головного принципу дидактики художньої педагогіки – принципу наочного навчання.

Головні вимоги, які ставляться до рисунків – це реальне, правдиве зображення натури. Рисунки мають бути без помилок, виконані на високому професійному рівні реалістичного рисунка.

Після завершення семестру студент повинен:

- володіти знаннями та практичними навичками з рисунка гіпсової голови людини;
- легко орієнтуватись в теоретичних і методичних питаннях наочності і навчання, знати і володіти цими важливими засобами, які сприяють засвоєнню та закріпленню навчального матеріалу;
- знати історію методів викладання рисунка, вміти аналізувати твори мистецтва;

- володіти методикою викладання рисунка, користуючись наочними засобами в структурі навчального процесу.

Зміст програми передбачає методичне забезпечення процесу навчання рисунка, практичного опанування художньо-образної системи відображення предметних форм та явищ реального світу.

Основною умовою засвоєння навчального матеріалу предмета є виконання повного обсягу практичних завдань, вивчення теоретичного матеріалу, здійснення індивідуальної та самостійної роботи студентів.

**СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АКАДЕМІЧНИЙ РИСУНОК»**

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
4 семестр	Шифр та назва галузі знань 0202 «Мистецтво» Шифр та назва напрямку підготовки 6.020207 «Дизайн» Освітній рівень перший (бакалаврський)	Нормативна
Кількість кредитів, відповідних ECTS:		Рік підготовки: 2-ий
3		4 семестр
Загальна кількість годин:		Контактних годин:
90 год.		68 год.
Семестровий контроль		з них: лекцій:
-		-
Змістових модулів:		практичних:
3		68 год.
Тижневих годин:		Модульний контроль:
аудиторних:		6 год.
4		Самостійна робота:
самостійної роботи студентів:		16 год.
1		Види підсумкового контролю:
	-	

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Рисунок	Кількість годин					
	Усього	Лекцій	Практичних	Самостійна робота	Модульний контроль	Семестровий контроль
Назви змістових модулів і тем						
4 семестр						
Змістовий модуль 1. Вивчення закономірностей пропорційних співвідношень деталей черепа та деталей обличчя гіпсової голови людини						
Зображення голови людини. Форми черепа.	16		16			
Визначальні основи рисунка голови. Форми обличчя	16		16			
Начерки черепа в трьох положеннях.	16		16			
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	34		32		2	
Змістовий модуль 2. Вивчення закономірностей розподілу світла і тіні, тону і тональних відношень при малюванні гіпсової голови людини						
Конструктивний рисунок гіпсової голови	24		16	8		
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	26		16	8	2	
Змістовий модуль 3. Вивчення закономірностей моделювання деталей гіпсової голови людини при передачі індивідуальних властивостей гіпсової голови.						
Рисунок гіпсової голови з чітко вираженою портретною характеристикою	28		20	8		
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	30		20	8	2	
Разом годин у 4 семестрі	90		68	16	6	

ІІІ. ПРОГРАМА

4 семестр

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ І. ВИВЧЕННЯ ЗАКОНОМІРНОСТЕЙ ПРОПОРЦІЙНИХ СПІВВІДНОШЕНЬ ДЕТАЛЕЙ ЧЕРЕПУ ТА ДЕТАЛЕЙ ОБЛИЧЧЯ ГІПСОВОЇ ГОЛОВИ ЛЮДИНИ

Заняття 1. Вивчення закономірностей пропорційних співвідношень деталей черепа та деталей обличчя гіпсової голови людини (16 год.)

Зображення голови людини. Форми черепа. Визначальні основи
рисунка голови. Конструктивна основа голови людини.

Методика виконання навчальних завдань з рисунка гіпсової голови як
початкових основ рисунка людини. Ознайомлення з класичними канонами в
зображенні голови.

Література: основна [1,2,3,4,5]
додаткова [1,2,3]

Заняття 2. Начерки черепа в трьох положеннях (16 год.)

Папір формату А2, графітний олівець.

Постановка: Череп на нейтральному тлі.

Мета: навчитися визначати узагальнено і схематизовано форму черепа
з трьох різних точок зору, приділяючи головну увагу конструктивним
деталям і пропорціям частин.

Завдання: передати на площині паперу, на заданому форматі,
дотримуючись об'ємно-конструктивних принципів побудови, основні об'єми
черепа, передаючи при цьому конструктивні зв'язки між ними і
відображаючи взаєморозташування окремих частин та об'ємів у просторі.

Література: основна [1,2,3,4,5]
додаткова [1,2,3]

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II. ВИВЧЕННЯ ЗАКОНОМІРНОСТЕЙ РОЗПОДІЛУ СВІТЛА І ТІНІ, ТОНУ І ТОНАЛЬНИХ ВІДНОШЕНЬ ПРИ РИСУВАННІ ГІПСОВОЇ ГОЛОВИ ЛЮДИНИ.

Завдання 3. Конструктивний рисунок гіпсової голови (16 год.)

Папір формату А2, графітний олівець.

Постановка: Гіпсова голова класичної форми.

Мета: вчитися визначати узагальнено і схематизовано форму голови, приділяючи головну увагу конструкції і пропорціям частин, деталей та формуванню образу. Удосконалення технічних навичок в зображенні гіпсової голови.

Завдання: побудувати гармонійну композицію, знайти характерні пропорції голови класичного зразка, зробити об'ємний рисунок, передаючи своєрідність м'якої, згладженої форми жіночої голови, основні об'єми, конструктивні зв'язки, характер моделі.

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3]

Самостійна робота (8 год.). Начерки голови людини з різних положень (чоловічої, жіночої, дитячої) – 30 начерків

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. ВИВЧЕННЯ ЗАКОНОМІРНОСТЕЙ МОДЕЛЮВАННЯ ДЕТАЛЕЙ ГІПСОВОЇ ГОЛОВИ ЛЮДИНИ ПРИ ПЕРЕДАЧІ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ГІПСОВОЇ ГОЛОВИ

Заняття 4. Рисунок гіпсової голови з чітко вираженою портретною характеристикою (20 год.)

Папір формату А2 Графітний олівець.

Постановка: гіпсова голова класичної форми більш складного зразка: Лаокоон, Аполон, Сократ – за вибором.

Мета: взаємозв'язок між візуальним сприйняттям та логічним мисленням у формуванні образу. Удосконалення технічних навичок в зображенні гіпсової голови.

Завдання: зробити рисунок голови з передачею світлотіні.

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3]

Самостійна робота (8 год.). Два лінійних і два тональних начерки різних зразків чоловічої голови з чітко окресленою портретною характеристикою, формат А-2.

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3]

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Академічний рисунок»

4 семестр - разом: 90., з них: практичні – 68 год., самостійна робота – 16 год., МКР – 6 год.

4 семестр			
Модулі	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3
	Вивчення закономірностей пропорційних співвідношень деталей черепа та деталей обличчя гіпсової голови людини	Вивчення закономірностей розподілу світла і тіні, тону і тональних відношень при малюванні гіпсової голови людини	Вивчення закономірностей моделювання деталей гіпсової голови людини при передачі індивідуальних властивостей гіпсової голови
бали	61 б.	73 б.	75 б.
Практичні заняття	Зображення голови людини. Форми черепа. Визначальні основи рисунка голови. Форми обличчя <i>(10 балів)</i> Начерки черепа в трьох положеннях <i>(10 балів)</i>	Конструктивний рисунок гіпсової голови <i>(10 балів)</i>	Рисунок гіпсової голови з чітко вираженою портретною характеристикою голови <i>(10 балів)</i>
Відвідування практичних занять	<i>16 балів</i>	<i>8 балів</i>	<i>10 балів</i>
74	36 балів	18 балів	20 балів
Самостійна робота	-	Таблиця 6.1.	Таблиця 6.1.
60		30 балів	30 балів
75	МКР 1 - <i>25 балів</i>	МКР 2 - <i>25 балів</i>	МКР 3 - <i>25 балів</i>
Разом – 209 балів			

V. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I. ВИВЧЕННЯ ЗАКОНОМІРНОСТЕЙ
ПРОПОРЦІЙНИХ СПІВВІДНОШЕНЬ ДЕТАЛЕЙ ЧЕРЕПУ ТА
ДЕТАЛЕЙ ОБЛИЧЧЯ ГІПСОВОЇ ГОЛОВИ ЛЮДИНИ

Заняття 1. Вивчення закономірностей пропорційних співвідношень
деталей черепа та деталей обличчя гіпсової голови людини (16 год.)

Зображення голови людини. Форми черепа. Визначальні основи рисунка голови. Форми обличчя, вивчення форми черепа як визначальної кісткової основи форми голови з визначенням його пропорцій, конструкції та морфологічних особливостей зовнішньої форми голови та обличчя людини. Навчальні основи рисунка голови людини. Конструктивна основа голови людини.

Аналіз зв'язків внутрішньої кісткової конструкції та зовнішніх форм обличчя. Значення м'язів у формуванні зовнішніх форм.

Вивчення, визначення та аналіз пропорцій, конструкції та морфологічних особливостей зовнішньої форми голови та обличчя людини за гіпсовими копіями античних зразків, та рисунками майстрів.

Методика виконання навчальних завдань з рисунка гіпсової голови як початкових основ рисунка людини. Ознайомлення з класичними канонами в зображенні голови.

Література: основна [1,2,3,4,5]
                  додаткова [1,2,3]

Заняття 2. Начерки черепа в трьох положеннях (16 год.)

Папір формату А2, графітний олівець.

Постановка: Череп на нейтральному тлі.

Мета: навчитися визначати узагальнено і схематизовано форму черепа з трьох різних точок зору, приділяючи головну увагу конструктивним деталям і пропорціям частин.

Завдання: передати на площині паперу, на заданому форматі, дотримуючись об'ємно-конструктивних принципів побудови, основні об'єми черепа, передаючи при цьому конструктивні зв'язки між ними і відображаючи взаєморозташування окремих частин та об'ємів у просторі.

1 етап роботи: Вивчення реального просторового положення окремих зображень з різних точок зору. Композиційне розташування зображення на площині паперу 4 год.

2 етап роботи: конструктивний аналіз форми черепа та його побудова 4 год.

3 етап роботи: детальна проробка форми черепа 4 год.

4 етап роботи: етап узагальнення, використовуючи прийом «широкого бачення» коректується уся попередня робота 4 год.

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3]

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II. ВИВЧЕННЯ ЗАКОНОМІРНОСТЕЙ РОЗПОДІЛУ СВІТЛА І ТІНІ, ТОНУ І ТОНАЛЬНИХ ВІДНОШЕНЬ ПРИ РИСУВАННІ ГІПСОВОЇ ГОЛОВИ ЛЮДИНИ

Завдання 3. Конструктивний рисунок гіпсової голови (16 год.)

Папір формату А2, графітний олівець.

Постановка: Гіпсова голова класичної форми.

Мета: вчитися визначати узагальнено і схематизовано форму голови, приділяючи головну увагу конструкції і пропорціям частин, деталей та формуванню образу. Удосконалення технічних навичок в зображенні гіпсової голови.

Завдання: побудувати гармонійну композицію, знайти характерні пропорції голови класичного зразка, зробити об'ємний рисунок, передаючи своєрідність м'якої, згладженої форми жіночої голови, основні об'єми, конструктивні зв'язки, характер моделі.

1 етап роботи: вивчення реального просторового положення окремих частин з різних точок зору з виконанням начерків. Виконання пропорційної об'ємно-конструктивної схеми побудови 4 год.

2 етап роботи: побудова композиції на площині аркуша. Аналіз конструктивних особливостей окремих частин, схематизація форми 4 год.

3 етап роботи: уточнення композиційних мас окремих частин та об'ємів. Деталізація форми та виявлення за допомогою лінійної та легкої тональної обробки характерних особливостей жіночої голови 4 год.

4 етап роботи: моделювання великої форми, деталізація форми та виявлення за допомогою лінійної та тональної обробки характерних особливостей голови 4 год.

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. ВИВЧЕННЯ ЗАКОНОМІРНОСТЕЙ МОДЕЛЮВАННЯ ДЕТАЛЕЙ ГІПСОВОЇ ГОЛОВИ ЛЮДИНИ ПРИ ПЕРЕДАЧІ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ГІПСОВОЇ ГОЛОВИ

Заняття 4. Рисунок гіпсової голови з чітко вираженою портретною характеристикою (20 год.)

Папір формату А2 Графітний олівець.

Постановка: гіпсова голова класичної форми більш складного зразка: Лаокоон, Аполон, Сократ – за вибором.

Мета: взаємозв'язок між візуальним сприйняттям та логічним мисленням у формуванні образу. Удосконалення технічних навичок в зображенні гіпсової голови.

Завдання: зробити рисунок голови з передачею світлотіні.

1 етап роботи: композиція рисунка, розміщення зображення на аркуші 4 год.

- 2 етап роботи: конструктивна побудова, передача пропорцій та характерних рис 4 год.
- 3 етап роботи: тональна проробка рисунка за допомогою світлотіні 4 год.
- 4 етап роботи: детальна проробка ближніх планів 4 год.
- 5 етап роботи: етап узагальнення, використовуючи прийом «широкого бачення» коректується уся попередня робота 4 год.

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3]

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II. ВИВЧЕННЯ ЗАКОНОМІРНОСТЕЙ
РОЗПОДІЛУ СВІТЛА І ТІНІ, ТОНУ І ТОНАЛЬНИХ ВІДНОШЕНЬ
ПРИ РИСУВАННІ ГІПСОВОЇ ГОЛОВИ ЛЮДИНИ

Самостійна робота 8 год.

1. Ознайомитись з загальними положеннями зображення голови людини. Засвоїти пропорції і конструкцію, загальну форму черепа як визначальної кісткової основи форми голови з визначенням його пропорцій, конструкції та морфологічних особливостей зовнішньої форми. Вивчити форми голови та обличчя людини; засвоїти основні закономірності рисунку голови людини, знати його будови і конструкції, вивчити основи скелетної і взаємопов'язаності внутрішньої конструкції і зовнішніх форм обличчя. Вміти провести аналіз загальних рис обличчя. Начерки голови людини з різних положень (чоловічої, жіночої, дитячої – 30 начерків).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. ВИВЧЕННЯ ЗАКОНОМІРНОСТЕЙ
МОДЕЛЮВАННЯ ДЕТАЛЕЙ ГІПСОВОЇ ГОЛОВИ ЛЮДИНИ ПРИ
ПЕРЕДАЧІ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ГІПСОВОЇ
ГОЛОВИ

Самостійна робота 8 год.

2. Виконати два лінійних і два тональних начерки різних зразків чоловічої голови з чітко окресленою портретною характеристикою, звертаючи увагу на сприймання та вивчення форми, конструкцію, деталі.

Папір формату А2, вугіль, соус, графітний олівець.

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи бакалаврами, подано у вигляді таблиці 6.1.

Таблиця 6.1

Карта самостійної роботи студента

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль II. Вивчення закономірностей розподілу світла і тіні, тону і тональних відношень при рисуванні гіпсової голови людини		
1. Ознайомитись з загальними положеннями зображення голови людини. Засвоїти пропорції і конструкцію, загальну форму черепа як визначальної кісткової основи форми голови з визначенням його пропорцій, конструкції та морфологічних особливостей зовнішньої форми. Вивчити форми голови та обличчя людини; засвоїти основні закономірності рисунку голови людини, знати його будови і конструкції, вивчити основи скелетної і взаємопов'язаності внутрішньої конструкції і зовнішніх форм обличчя. Вміти провести аналіз загальних рис обличчя. Начерки голови людини з різних положень (чоловічої, жіночої, дитячої – 30 начерків)	модульний контроль	30
Змістовий модуль III. Вивчення закономірностей моделювання деталей гіпсової голови людини при передачі індивідуальних властивостей гіпсової голови		
2. Виконати два лінійних і два тональних начерки різних зразків чоловічої голови з чітко окресленою портретною характеристикою, звертаючи увагу на сприймання та вивчення форми, конструкцію, деталі	модульний контроль	30
<i>Разом: 16 год.</i>	<i>Разом: 60 балів</i>	

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення бакалаврів із дисципліни «Академічний рисунок» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення подано у таблицях 7.1. – 7.3.

Таблиця 7.1.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів	Одиниць	Всього
1	Відвідування лекцій	-	-	-
2	Відвідування практичних занять	1	34	34
3	Робота на практичному занятті	10	4	40
4	Самостійна робота (оцінюється як творча)			60
5	МКР	25	3	75
Підсумковий рейтинговий бал				209

Таблиця 7.2.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Кількість балів без урахування коефіцієнта	
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		
T1	T2	МКР	T3	МКР	T4	МКР	
18	18	25	48	25	50	25	209

Таблиця 7.3.

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою університету	Значення оцінки
A	90-100	<u>Відмінно</u> – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89	<u>Дуже добре</u> – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81	<u>Добре</u> – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	<u>Задовільно</u> – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, але достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68	<u>Достатньо</u> – мінімально можливий (допустимий) рівень знань (умінь).
FX	35-59	<u>Незадовільно з можливістю повторного складання</u> – незадовільний рівень знань (умінь) з можливістю перескладання за умов належного самостійного доопрацювання.
F	1-34	<u>Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу</u> – достатньо низький рівень знань, що вимагає повторного проходження курсу.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи, начерки, замальовки, рисунки, етюди.

2) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

3) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою, з репродукціями творів; з використанням рекомендованих та обраних самостійно художніх матеріалів та інструментів; виконання індивідуальних навчальних проектів.

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби підсумкового контролю перегляд
- ✓ Методичний фонд.
- ✓ Роботи студентів з фонду.

X. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.

- ✓ Аудиторії, розраховані на роботу 12-15 студентів одночасно, на кожного розраховується по 2 кв. м.
- ✓ Мольберти в комплекті для роботи студентів з натури .
- ✓ Планшети зазначеного формату.
- ✓ Софіти для освітлення натурних постановок.
- ✓ Підставки різних конструкцій і розмірів для натурних постановок.
- ✓ Предмети і драперії натюрмортного фонду.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Ли Н. Г. Основы учебного академического рисунка: учебник для студ. высш. уч. завед. / Н. Г. Ли. – М.: Эксмо, 2008. - 478 с.: ил. (Наявний в електронному репозиторії Університету: <http://elib.kubg.edu.ua/2659/>)
2. Ломоносова М. Т. Графика и живопись. Учеб. пособие / М.Т. Ломоносова. – М.: ООО «Издательство Астрель» ООО «Издательство АСТ.» 2003. – 202, [6] с. ил. . (Наявний в бібліотеці Університету в 3-х примірниках).
3. Фрэнкс Д. Рисунок карандашом / Джин Фрэнкс; пер. с англ. Е. Ильиной. – М.: АСТ: Астель, 2007. – 63 [1] с.: ил. (Наявний в електронному репозиторії Університету: <http://elib.kubg.edu.ua/1137/>)
4. Чиварди Д. Рисунок. Художественный образ в анатомическом рисовани / Д. Чиварди. – М.: Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2002. – 168 с., илл. (Серия «Классическая библиотека художника») (Наявний в електронному репозиторії Університету: <http://elib.kubg.edu.ua/3259/>)
5. Шерезов Е. В. Основы композиции; Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. № 2109 «Черчение, рисование и труд» / Е.В. Шерезов. – М.: Просвещение, 1979. – 303с., ил. (Наявний в бібліотеці Університету в 6-ти примірниках).

Додаткова

1. Ятченко Ю. М. Мистецтво рисунка / Ю. М. Ятченко. – К.: НАУ, 2005. – 60 с. (Наявний в бібліотеці Університету в 12-ти примірниках).
2. Норлинг Э. Объемный рисунок и перспектива / Э Норлинг; пер. М. Авдониной. – М.: Изд-во Эксмо, 2004. – 160 с., ил. (Наявний в електронному репозиторії Університету: <http://elib.kubg.edu.ua/229>)
3. Лумис Э. Обнаженная натура. Руководство по рисованию / Эндрю Лумис; [пер. с англ. А. Куняева]. – М.: Эксмо, 2012. – 208 с.: ил. (Наявний в бібліотеці Університету в 5-ти примірниках).